

**Предварителен анализ на данните от
изследване на общественото мнение относно
дейността на полицията и модела Полиция в
близост до обществото**

Изготвил: Мартин Граматиков
Координатор, Правна програма
Институт "Отворено общество" - София

Съдържание

За изследването.....	3
Въведение	3
Несигурност у гражданите	4
Доверие в полицията	8
Полиция в близост до обществото	11
Недокладвана престъпност	17
Източници на информация за дейността на полицията	19

Фигури

Фигура 1: Чувствате ли се сигурен във Вашето населено място?	5
Фигура 2: Чувствате ли се сигурен във Вашето населено място?	6
Фигура 3: Чувствате ли се защитени от евентуално престъпно посегателство спрямо Вас?	7
Фигура 4: Одобрявате ли дейността на полицията?	9
Фигура 5: Имате ли доверие в полицията?.....	10
Фигура 6: Доверие в полицията по възрастови групи	10
Фигура 7: Знаете ли кой е районния инспектор във вашето населено място?....	12
Фигура 8: Посещавали ли сте приемната на районния инспектор?	13
Фигура 9: Кои са приоритетите на полицията?.....	14
Фигура 10: Познават ли полицейските служители във Вашето населено място проблемите Ви?.....	15
Фигура 11: Кой трябва да се справя с “дребните” нарушения на обществения ред?	16
Фигура 12: Престъпления, за които не си заслужава да се съобщава в полицията?	19

Таблицы

Таблица 1: Чувствате ли се сигурен във Вашето населено място?	5
Таблица 2: Кой от посочените престъпления създават най-силно чувство за безпокойство у Вас?	8
Таблица 3: Динамика на одобрението на дейността на полицията.....	8
Таблица 4: Имате ли доверие в полицията?	11
Таблица 5: Съобщихте ли в полицията, ако сте станал жертва на престъпление?	17
Таблица 6: Причина за несъобщаване на престъпления?	18
Таблица 7: Причини да съобщите в полицията за престъпно посегателство?.....	19
Таблица 8: Източници на информация за дейността на полицията	20
Таблица 9: Доверие според източниците на информация.....	20
Таблица 10: Каква информация за полицията бихте желали да получавате от медиите?.....	21

За изследването

Настоящият предварителен анализ е направен въз основа на данните от социологическо проучване, организирано съвместно от Институт "Отворено общество" – София и Научния институт по криминология и криминалистика към МВР. Събирането на данните беше осъществено от социологическа агенция Алфа Рисърч. Изследването е направено на принципа на случаен систематичен подбор със стратификация спрямо големината на населените места. Извадката обхваща 125 гнезда и включва 67 населени места. Ефективно са интервюирани 1029 пълнолетни български граждани, което прави извадката представителна за територията на страната. Данните са събрани с помощта на стандартизирано интервю в периода 15 януари – 22 януари 2004 г.

Въведение

В годините след 1989 бавно, но устойчиво се променят част от парадигмите на полицейската дейност в България. С нарастването на престъпността се увеличиха очакванията спрямо полицията по отношение на способността и да осигури ред и сигурност за отделния гражданин и обществото като цяло. В същото време в резултат на политическите, нормативни и социални промени от полицията и полицаите се очаква поведение, основано на спазване върховенството на закона, уважението на личността и основните и права и свободи и поставяне интересите на гражданите в основата на мисията по опазване на обществения ред и сигурност. Като последица от тези тенденции все повече се говори за полицейската дейност като за услуга, при която клиентът-гражданин има легитимна претенция за качеството, цената и етичността на услугата.

В резултат на промяната в структурата и най-вече в количеството на престъпленията в обществото възникна трайно чувство на несигурност и безпокойство. От една страна несигурността е резултат от наличието на множество тежки престъпления, при които като правило извършителят и подбудителите или не се разкриват или не се наказват. Само за краткия период на събирането на данните се случиха няколко престъпления с много висока степен на обществена опасност, най-тежкото от които беше взрива в бизнес-сградата на бул. "Джеймс Баучър". Този тип престъпност привлича общественото, политическо и медийно внимание. Проблеми с невъзможността за справяне или налагане на контрол върху организираната престъпност имаше и има всяко едно правителство от началото на демократичните промени насам. Дори в настоящия момент основните опозиционни сили обсъждат внасяне на вотове на недоверие към правителството с мотиви за несправяне с тежката криминогенна обстановка.

В подобна среда се наблюдава трайна тенденция в МВР и Дирекцията на Национална служба "Полиция" към концентриране на човешкия, технически и финансов ресурс към разкриване и доказване на тежките престъпления, които заемат вестникарските страници, изпълват тв и радио новините и се използват като политически аргументи. По този начин основната мисия на полицията се

формулира и утвърди през изтеклите години като защита на обществения ред и сигурност чрез разкриване, доказване и наказване на максимален брой престъпления. Тенденцията е видна както от дебата относно съотношението между извършени и разкрити престъпления, така и от мотивационните механизми в самата полиция. В работата на полицейските служители процента на разкриваемост е основният фактор, чрез който се измерва изпълнението на служебните задължения. Съответно това е и основният критерий, от който зависи израстването в йерархията.

Несигурност у гражданите

Изключителната концентрация и приоритизиране на работата върху тежката и организирана престъпност от страна на полицията и МВР от една страна е в унисон с очакванията на гражданите. От друга страна обаче сме изправени пред ситуация, в която основна цел на полицията е да разкрива станалите престъпления, разчитайки че колкото по-голям престъпления бъдат разкрити, толкова по-сигурни ще се почувстват гражданите. Данните от изследвания на чувството за несигурност, както и настоящето изследване, обаче сочат, че не броят разкрити престъпления прави гражданите сигурни. Чувството за сигурност и ред се свързват с убеждение, че в града или селото, където живее конкретният гражданин, вероятността да стане жертва на престъпление е пренебрежимо малка. В този случай възниква въпроса дали като концентрира действията си върху тежката престъпност, полицията намалява чувството за несигурност и безпокойство. Изследванията отново сочат, че гражданите се страхуват от посегателства върху тяхната личност и собственост не по-малко от взривените джипове и избиващи се представители на криминалните среди. Настоящото изследване показва относително равномерно разпределение на степента на сигурност сред гражданите (Фиг. 1)

Фигура 1: Чувствате ли се сигурен във Вашето населено място?

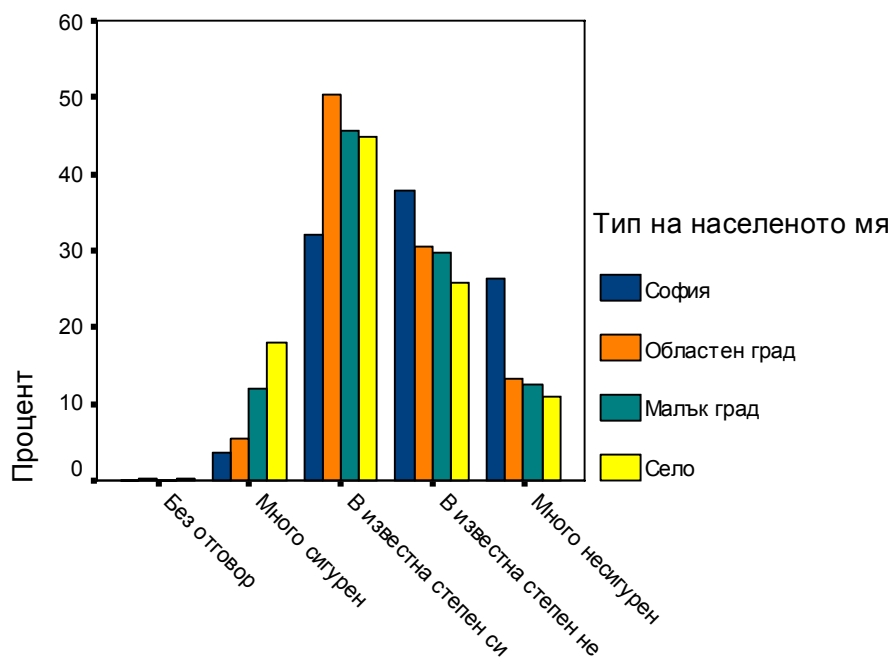

Тази равномерност обаче изчезва, когато контролираме за типа и големината на населеното място. Данните сочат, че жителите в малките градове и селата се чувстват много по-сигурни от жителите на областните градове и София. Особено драстично е положението в София, където 38% заявяват, че се чувстват донякъде несигурни, а 26% са много несигурни (Фигура 1; Таблица 1).

Таблица 1: Чувствате ли се сигурен във Вашето населено място?

	Тип на населеното място			
	София	Областен град	Малък град	Село
Много сигурен	3,6%	5,5%	12,0%	18,0%
В известна степен сигурен	32,1%	50,4%	45,7%	44,9%
В известна степен несигурен	37,9%	30,5%	29,8%	25,7%
Много несигурен	26,4%	13,3%	12,5%	11,1%

Фигура 2: Чувствате ли се сигурен във Вашето населено място?

Чувствате ли се сигурен във Вашето населено място?

Наблюдението за връзката между големината на населеното място и чувството за несигурност се потвърждава от наблюденията на финансирани от Институт "Отворено общество" – София проекти, които показват, че в по-малките населени места гражданите в значително по-висока степен могат да идентифицират източниците на несигурност. Това от своя страна позволява на полицията, местните власти и гражданските организации да вземат мерки за "атакуване" на проблемите, преди да са се превърнали в престъпления.

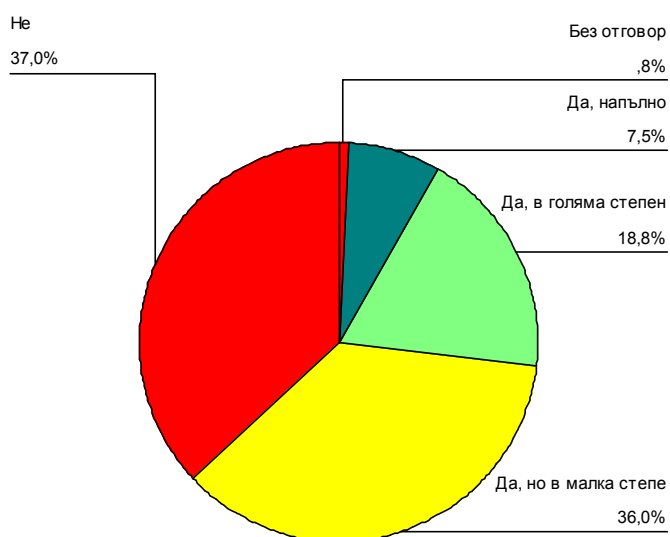
Дейността на полицията определя само в известна степен интензитета на чувството за сигурност у гражданите. На въпроса "Кои от посочените проблеми предизвикват в най-голяма степен чувство за несигурност у Вас" 66% от гражданите посочват безработицата, 63% ниските доходи и 60% престъпността¹. Очевидно наличието на престъпност е само един от факторите, който тревожи хората, заедно с общата несигурност породена от социално-икономически фактори. Социално-икономическите явления като безработица и ниски доходи обаче са и едни от значимите криминогенни фактори, които имат директна връзка с престъпността и поради това могат да бъдат разглеждани на една плоскост.

Запитани дали се чувстват защитени от евентуално престъпно посегателство 91,8% от анкетираните отговарят, че се чувстват незащитени в по-малка или по-голяма степен - Фигура 3. Напълно несигурни спрямо риска да станат жертва на

¹ Възможни са повече от един отговори

престъпления се чувстват 37% от гражданите, в голяма степен 18,8%, а застрашени, но в малка степен са 36%. При страха от престъпление отново се наблюдава значима разлика между големите и малките населени места. Напълно незащитени от престъпления се чувстват 32,6% от жителите в селата и 34,6% от живущите в малките градове. В София този процент е 52,9%, а само 2,9% от анкетираните софиянци отговарят, че се чувстват напълно защитени от престъпни посегателства.

Фигура 3: Чувствате ли се защитени от евентуално престъпно посегателство спрямо Вас?

Престъпните посегателства не са хомогенна категория, а засягат различни обществени интереси. Споменатата по-горе концентрация на полицията върху тежката криминална и организирана престъпност предполага, че справянето или поне контрола на този вид престъпност ще подобри качеството на живот на гражданите. Изследването обаче показва различна картина – кражбите и грабежите на лично имущество са най-тежкият проблем за хората и 71,6% от анкетираните отговарят, че престъпленията срещу собствеността създават в най-голяма степен безпокойство у тях. Други престъпления, които в голяма степен безпокоят гражданите са убийствата, телесните повреди, измамите и разпространението и употребата на наркотици, т.е. престъпни посегателства, които пряко застрашават сигурността на отделния гражданин. Това наблюдение потвърждава в голяма степен тезата, че има разминаване между приоритетите на полицията и очакванията на обществото. Показателно е, че 41,4% от гражданите се безпокоят от посегателство срещу живота си, но само 9,9% считат поръчковите убийства за фактор, който създава чувство за безпокойство и несигурност.

Таблица 2: Кои от посочените престъпления създават най-силно чувство за безпокойство у Вас?

Вид престъпление	Процент ²
Кражби и грабежи на лично имущество	71,6
Измами	32
Физическо насилие	37,5
Изнудване (рекет)	18,3
Убийства	41,4
Поръчкови убийства	9,9
Разпространение и употреба на наркотици	38,5
Корупция	24
Други	0,4

Доверие в полицията

Предишни изследвания показват трайно нарастване през 90-те години на недоверието към дейността на полицията и го обясняват с усещането на гражданите, че полицията не е в състояние да ги защити от престъпни посегателства (Гюрова и колектив, 1995 г.)³. От Таблица 2 е видно, че съотношението през 2004 г. говори за нарастване на одобрението на гражданите за дейността на полицията. Това одобрение обаче не означава непременно, че е следствие на намаляване на чувството за безпокойство сред гражданите.

Таблица 3: Динамика на одобрението на дейността на полицията

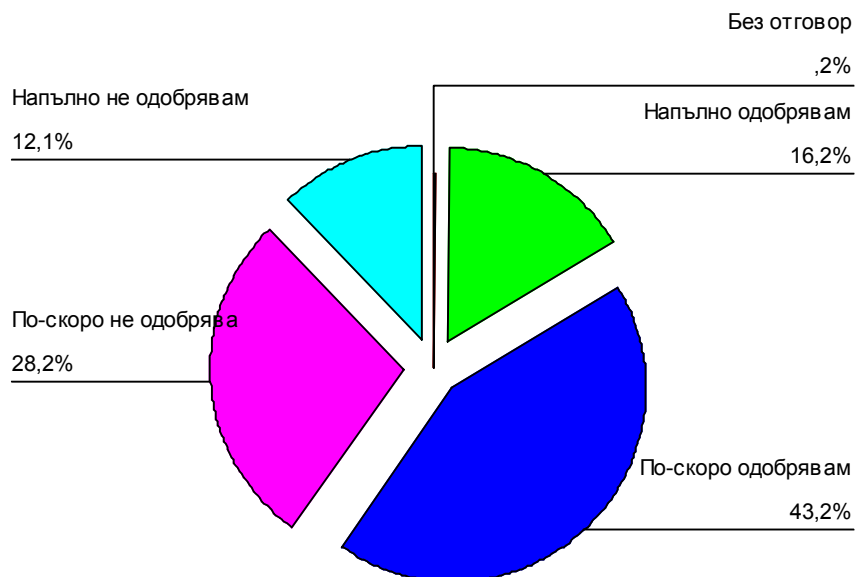
Година	% одобрение	% неодобрение	Източник
1991	42,9	36,5	Гюрова и колектив, 1995 г.
1992	32,6	46	Гюрова и колектив, 1995 г.
1995	25,7	74,2	Гюрова и колектив, 1995 г.
2004	59,7	30,3	Институт "Отворено общество" – София, 2004

На въпроса дали одобрявате дейността на полицията 59% от отговорилите в по-малка или по-голяма степен одобряват в настоящия момент дейността на Националната полиция (Фигура 4). Процентът на тези, които не одобряват напълно или частично работата на полицията е 40%, което сочи на значително разслоение по отношение на вижданията за ефективността на служителите на реда.

² Възможни са повече от един отговори

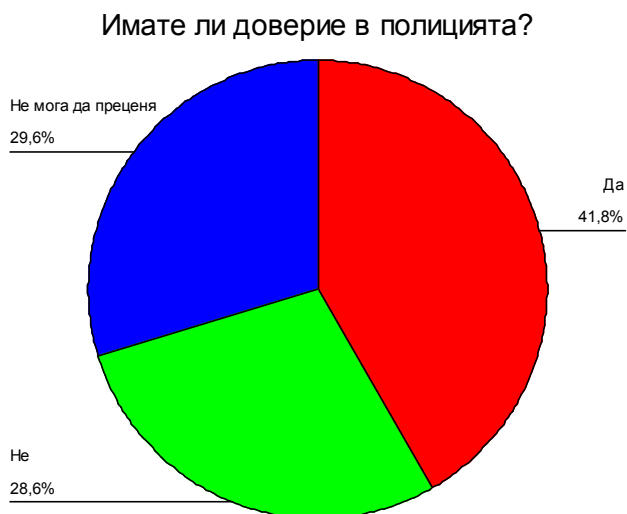
³ Гюрова, Венета, Весела Генова, Виолета Кръстева и Кольо Колев (1995), Общественото мнение за дейността на охранителната полиция, София: МВР – Научноизследователски институт по криминалистика и криминология

Фигура 4: Одобрявате ли дейността на полицията?

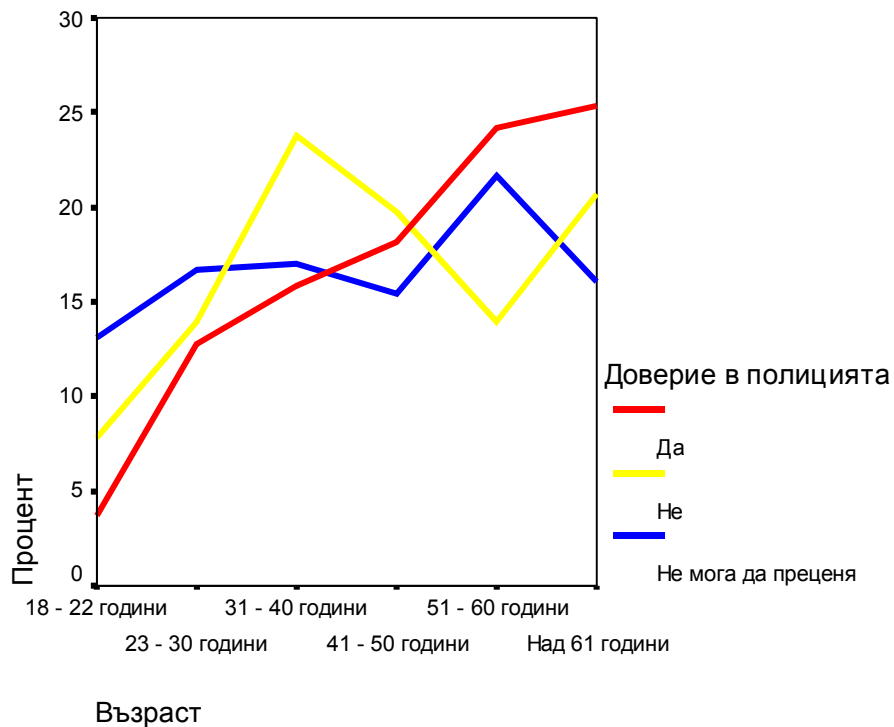

Подобно разпределение се наблюдава и при отговорите на въпроса за **доверието в полицията**, което подчертава пряката връзка между одобрението на дейността на полицията и доверието на гражданина към институцията Фигура 5. Динамиката на одобрението и доверието в полицията се наблюдава на различни нива в обществото. Както показва Фигура 6 младите хора имат ниско доверие към полицията, което нараства с натрупване на житейски опит и в групата над 61 години достига до 49,8% на отговорили, че имат доверие в полицията. Също така статистически значима е разликата в доверието между жителите в малките и големите населени места – в малките градове процента на доверие в полицията е 46,2%, докато в София и областните градове е 35,7 и 41,2 респективно. Между гражданите, които заявяват, че нямат доверие на полицията се наблюдава един на пръв поглед странен феномен. Жителите на София и на селата показват значително по-висока степен на недоверие в полицията (респ. 37,1% и 32,3%) от жителите на областните градове и малките градове (23,9% и 24,5%). Обяснението за това може да се търси за София във високата степен на несигурност от ширещата се престъпност. За селата, където хората се чувстват най-защитени от престъпления, причината за относително високото недоверие най-вероятно е липсата на физически контакт с полицията (виж. секцията Полиция в близост до обществото).

Фигура 5: Имате ли доверие в полицията?

Фигура 6: Доверие в полицията по възрастови групи

Доверието в полицията се формира въз основа на информация, която гражданите придобиват чрез опита си, наблюдения на дейността на служители на полицията, мнения в средствата за масова информация и пр. Данните от

изследването сочат, че има значима разлика⁴ в наличието на доверие или недоверие, когато контролираме за това дали гражданинът е бил жертва на престъпление. Данните в Таблица 4 показват, че фактът има пряка зависимост между доверието на гражданина в полицията и това дали той или тя или член на семейството са били жертва на престъпление. В резултат на самото случване на престъплението и вероятно на последващата работа на полицията по него тези граждани са загубили доверието си. Тази причинно-следствена връзка говори за това, че с действията си полицията и нейните служители не решават проблемите на тези, които са станали жертва на престъпление. Тази констатация ясно личи и от мнението на гражданите за различните аспекти на полицейската дейност. Най-ниски оценки гражданите дават на дейностите "Отговор на подадени от гражданите жалби", "Работа с пострадали от престъпления", "Предотвратяване на престъпления" и "Работа с лица от криминалния контингент". Направените наблюдения сочат, че когато конкретният гражданин трябва да разчита на полицията за решаване на проблемите му се появяват проблеми, които водят до нарастване на недоверието в полицията.

Таблица 4: Имате ли доверие в полицията?

	Без отговор	Да, веднъж	Да, два пъти	Да, повече от два пъти	Не	
Имате ли доверие в полицията?	Да	50,0%	22,3%	38,3%	20,8%	46,1%
	Не	33,3%	43,2%	46,8%	58,3%	23,9%
	Не мога да преценя	16,7%	34,5%	14,9%	20,8%	30,0%

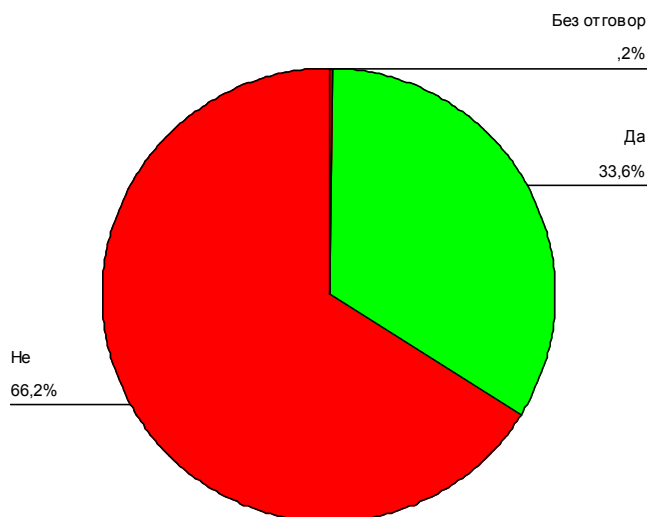
Полиция в близост до обществото

Полиция в близост до обществото или Community policing е модел на осъществяване на полицейската работа, който се основава на принципите на про-активност и решаване на проблемите на гражданите преди да са се случили. През 2002 г. със заповед № Ів 907/30.10.2002 на Министъра на вътрешните работи беше приета Стратегия за работа на полицията в близост до обществото. Същината на мерките, които се предвиждат в Стратегията, е създаването на работещи партньорски механизми между полицията, гражданите, местната власт, неправителствените организации и всички други субекти, които имат интерес от подобряване на сигурността и обществения ред в местните общности. За съжаление данните от изследването показват, че 90% от интервюираните споделят, че не са чували за подобна стратегия.

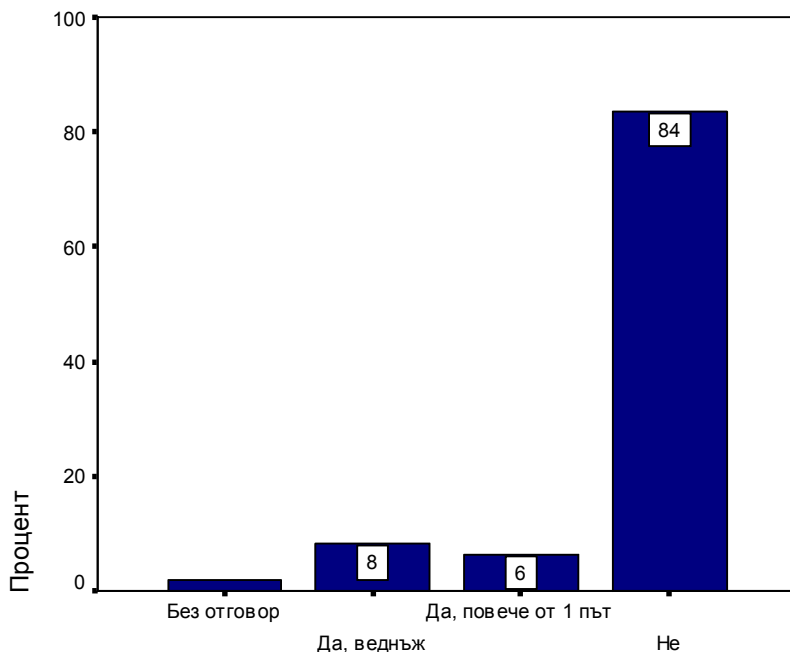
⁴ Ниво на статистическа значимост $p < 0,01$

Друго измерение на необходимостта от приближаване на полицията до проблемите на хората е непознаването на районните инспектори, които по длъжностна характеристика трябва да са онова звено, което познава и решава проблемите на хората. Само 1/3 от анкетираните заявяват, че знаят кой е районният им инспектор Фигура 7. 84% пък споделят, че никога не са посещавали приемната на районния си инспектор, 8% са я посещавали веднъж и 6% повече от веднъж Фигура 8.

Фигура 7: Знаете ли кой е районния инспектор във вашето населено място?

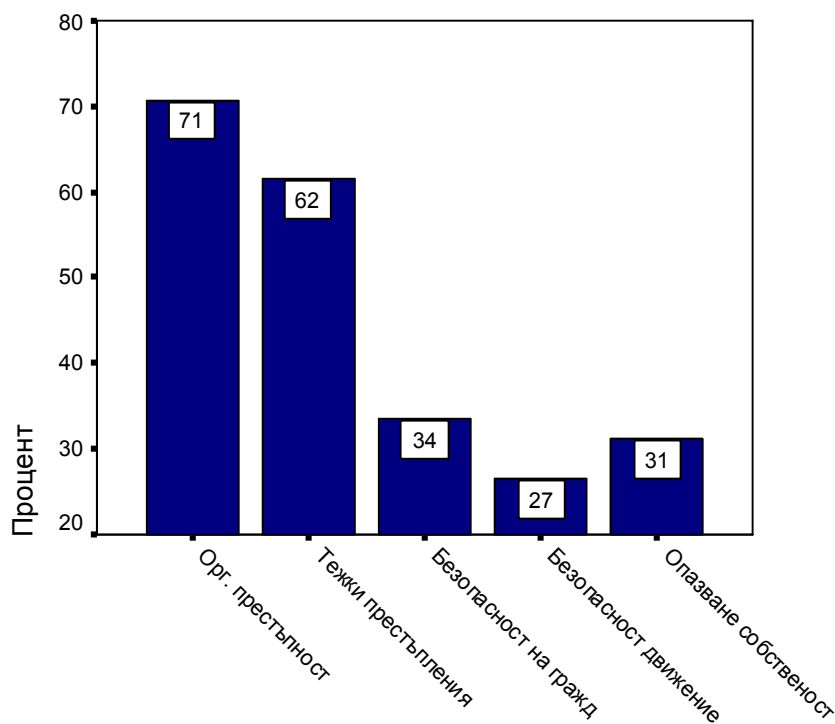

Фигура 8: Посещавали ли сте приемната на районния инспектор?

Непознаването на районните и младшите инспектори е индикация за наличието на бариера между местните общности и полицията. В Таблица 2 посочихме престъпленията, които създават най-силно безпокойство сред гражданите. На въпроса "Кои са приоритетите на полицията" 71% от гражданите отговарят организирана престъпност, а 62% борба с тежки престъпления против личността. Данните от Фигура 9 силно контрастират с приоритетите на самите граждани – докато 71,6% от анкетираните заявяват, че престъпленията против собствеността са най-сериозният им източник на безпокойство, само 31% смятат че този вид престъпност е приоритет за полицията.

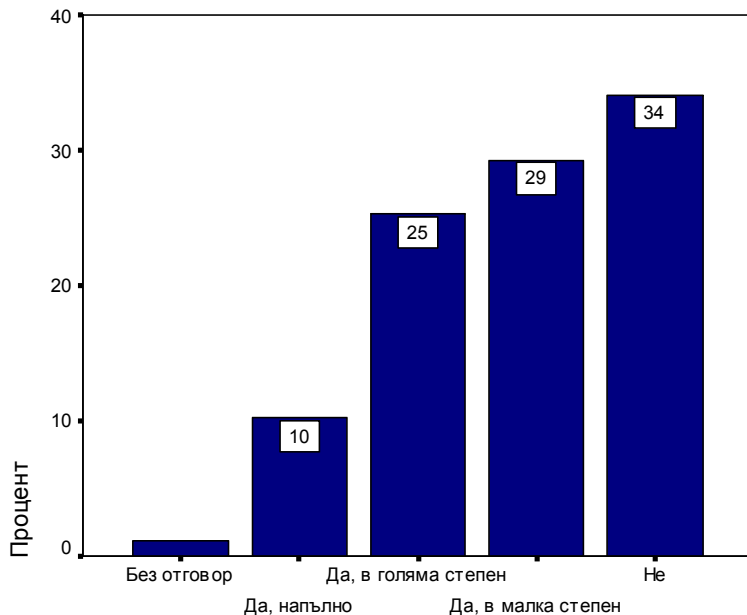
Фигура 9: Кои са приоритетите на полицията?

Разминаването показва необходимостта от целенасочена работа по промяна в приоритетите на полицията и поставянето сигурността на гражданите като основна цел и задача на Национална служба "Полиция". Фактът, че гражданите смятат, че полицията има различен дневен ред от техния, означава че има или непознаване на нуждите на гражданите или нужда от ревизия на мисията и целите на полицията.

Чувството за безпокойство се свързва с престъпленията, които могат реално да засегнат всеки един гражданин, което значи че не централизираните акции на различните служби на МВР определят доколко гражданите се чувстват сигурни и спокойни, а ефективността на местните полицейски служби. Фигура 10 показва разпределението на отговорите на въпроса "Познават ли полицейските служители от Вашето населено място проблемите Ви"?

Фигура 10: Познават ли полицейските служители във Вашето населено място проблемите Ви?

34% от анкетираните смятат, че полицията не познава проблемите, а 29% че ги познава само в малка степен. Тревожен е фактът, че само 25%, респ. 10% смятат, че полицейските служители, които отговарят за местната сигурност и обществен ред познават проблемите на населеното място. Очевидно става въпрос за липса на подходи, които да демонстрират на хората в местните общности, че полицията и нейните служители са загрижени за различните по характер и мащаб проблеми, които тревожат хората. Като възможни решения на въпроса за дистанцията между полицията и гражданите най-висока степен на подкрепа получават мерки като:

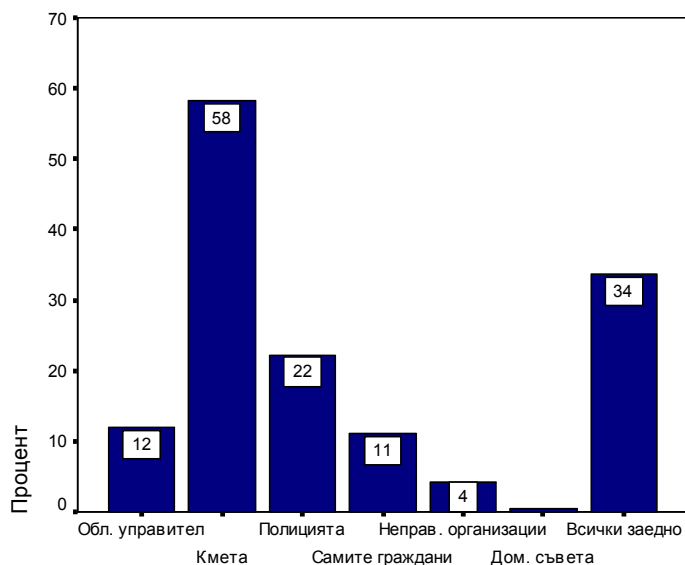
- засилване ролята на районните и младши районните инспектори в опазването на реда и сигурността в местните общности – 57,6%
- увеличаване броя на униформените полицаи на обществените места – 50%
- активно партньорство между полиция, граждани и местна власт, насочено към подобряване на сигурността – 42,3%⁵

Решаването на проблемите на гражданите може да стане само в контекста на партньорски отношения между онези, които са заинтересувани от наличието на сигурност и обществен ред в местните общности. Наличието на 42,3% подкрепа за съгласуваните действия за сигурност на местно ниво показва, че гражданите подкрепят целените от Стратегията за работа на полицията в близост до обществото резултати. Подкрепата на гражданите за приближаване на полицията до местните общности и поемането на конкретни отговорности за

⁵ Възможни са повече от един отговори

подобряването на обществения ред и сигурност личи и от отговорите на въпроса "Кой трябва да се справя с дребните нарушения на обществения ред".

Фигура 11: Кой трябва да се справя с "дребните" нарушения на обществения ред?

Процентите сочат, че органите на местното самоуправление, полицията, органите на държавна власт и гражданите поотделно или в коалиция се разглеждат като сили, които могат да поемат отговорност в решаването на местните проблеми. Данните от изследването показват, че Стратегията за работа на полицията в близост до обществото и поставените в нея цели имат голям потенциал за подобряване на сигурността в местните общности чрез решаването на проблемите заедно от всички заинтересовани сили.

Потенциала за създаване на партньорски коалиции при съвместното решаване на проблемите със сигурността и обществения ред в местните общности личи и от факта, че само 6,4% от гражданите заявяват, че не бих се включили в дейности по подобряване на сигурността в населеното място, където живеят. На същия въпрос с "Да, винаги" отговарят 21,1%, а с "Да, но само ако има официални организации за това" - 21,2%⁶. 41,6% от интервюираните отговарят, че не биха се включили защото местната сигурност е работа на полицията. Това показва, че е необходима промяна, която да покаже на гражданите, че проблемите на сигурността са обща отговорност и в определена степен и самите граждани имат своята роля. Вярно е че в борбата с тежките престъпления и организираната престъпност ролята на обикновения гражданин е ограничено, но когато става въпрос за дребните нарушения, които създават усещането за несигурност, липсата на съвместни действия между полиция, граждани, местна власт, неправителствени организации и всички други заинтересовани страни е равностепенна на примирение с несигурността от престъпност. Поради това смятаме, а Стратегията за работа на полицията в близост до обществото го казва

⁶ Възможни са повече от един отговори

изрично, че полицията трябва да потърси сътрудничеството с гражданите. Възприемането на проблемите на местната общност като основна цел и задача на местните структури на полицията, ще позволи отправянето на апел към хората за партньорство при решаване на проблемите им.

Недокладвана престъпност

Въпросът за недокладваната престъпност е както вътрешно-организационен за критериите, по които се измерва дейността на полицията, така и един от косвените индикатори за общественото доверие за дейността на полицията. Често основен критерий за оценка на работата на полицията и на нейните служители е съотношението между заявени и разкрити престъпления, въз основа на тези данни се правят и оценки за ефективността и ефикасността на полицейската дейност. Поставя се обаче въпросът доколко процентът разкрити престъпления реално отразява състоянието на престъпността. Недокладването на престъпления и нарушения на обществения ред, които не осъществяват съставите на престъпления е феномен, който активно се изследва в развитите страни.

Данните от настоящето изследване сочат, че 14,4% от анкетираните са били жертви на едно престъпно посегателство срещу личността и/или имуществото им през последната една година. 4,6% са ставали жертва на две престъпления, а 2,3% повече от два пъти. Последващият въпрос "Съобщихте ли в полицията?" беше зададен само на тези респонденти, които са били жертви на престъпление един или повече пъти през последната година.

Таблица 5: Съобщихте ли в полицията, ако сте станал жертва на престъпление?

	Съобщихте ли в полицията?		
	Без отговор	Да	Не
Вие или член на Вашето семейство били ли сте жертва на престъпление през последната година?			
	Да, веднъж	,7%	75,7%
	Да, два пъти	6,4%	68,1%
	Да, повече от два пъти	4,2%	75,0%
	Не	100,0%	

Цифрите в колоната Не на Таблица 5 показват, че съществува не малък процент от граждани, които предпочитат да не съобщават за извършено спрямо тях или тяхното имущество посегателство. Средно около 23,3% от жертвите на престъпления предпочитат да не съобщават в полицията. Тези, които са предпочели да не съобщят в полицията за настъпването на престъпление спрямо тях, сочат като основни причини за това:

Таблица 6: Причина за несъобщаване на престъпления?

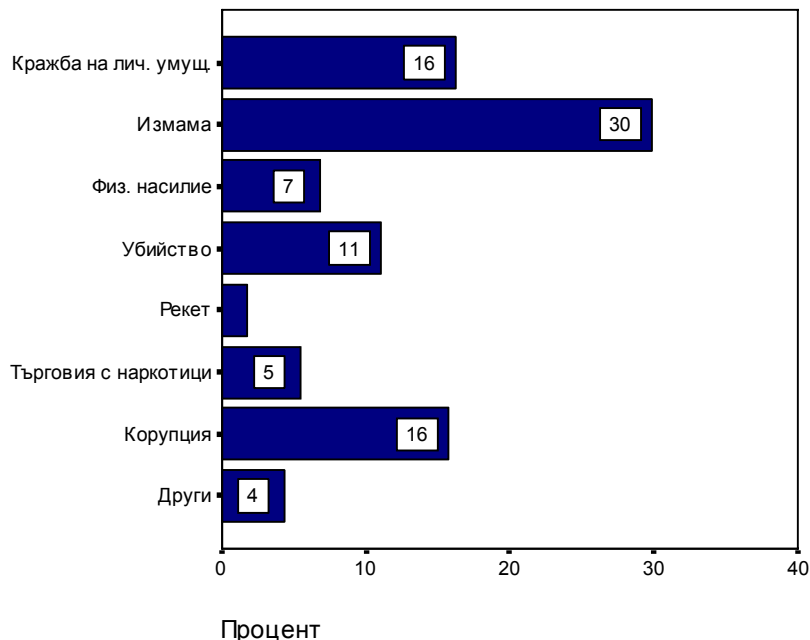
Причина	Процент ⁷
Недоверие в способността на полицията да реши проблема	41,5
Стори ми се маловажно	30,2
Незаинтересованост на полицейските служители	30,2
Ще опитам да се справя сам	17
Предишен опит от контакти с полицията	11,3
Лошо отношение от страна на полицейските служители	9,4

Основните причини за нежеланието на гражданите да сезират полицията произтичат от общото недоверие в способността и желанието на полицията да разреши проблема като разкрие и залови извършителя. Изследвания сочат, че подобни са причините за нежеланието на гражданите да информират полицията за престъпления, на които са станали очевидци и кореспондиращото му нежелание да свидетелстват след това. Проучванията също така показват, че разкриването на едно престъпление зависи не толкова от скоростта, с която органите на полицията са пристигнали на местопроизшествието, а от склонността на гражданите да съобщават за извършени престъпления. Тази връзка обуславя и необходимостта от работа по подобряване на доверието на гражданите към полицията, което от своя страна ще доведе до по-добри възможности за полицията да осъществява поставените и цели.

Тревожен факт, който се потвърждава и от информацията в Таблица 6 е съществуващата категория на "маловажни престъпления". По-горе вече стана въпрос за приоритетите на полицията според мнението на анкетиранияте, но тук "малката престъпност" или идеята, че определени престъпления са "маловажни" има реални измерения. Трябва да поставим и въпроса дали концентрирането на полицията върху престъпността, която има широк медиен и обществен отзвук не способства за формирането на категорията "маловажни престъпления". Данните от Фигура 12 още веднъж илюстрират наличието на престъпления, спрямо които битува мнение сред част от гражданите, че няма особен смисъл да бъдат докладвани в полицията.

⁷ Възможни са повече от един отговори

Фигура 12: Престъпления, за които не си заслужава да се съобщава в полицията?

Интерес представлява и обратния случай, при който гражданите, жертви на престъпление, са съобщили в полицията за това. В Таблица 7 са изведени причините, с които гражданите са мотивирали решението си да съобщят в полицията за извършено престъпление спрямо личността или имуществото им.

Таблица 7: Причини да съобщите в полицията за престъпно посегателство?

Причина	Процент ⁸
Наказване на извършителя	67,9
Възстановяване на нанесената щета	57,4
Изпълнение на гражданския дълг	13,6
Необходимост от удостоверяване на престъплението (заради застрахователи, издаване на лични документи и пр.)	10,5

Източници на информация за дейността на полицията

Въпросът за източниците и наличието на информация за работата на полицията в голяма степен определя възприятията на гражданите за полицейската работа и доверието или недоверието им към институцията и нейните служители. както може да се очаква в най-голяма степен гражданите си набавят информация за полицията чрез средствата за масова информация (.).

⁸ Възможни са повече от един отговори

60,8% от анкетираните заявяват, че научават за полицията от вестниците, радио станциите и телевизиите (към тези масмедиите не е включен Интернет). Прави впечатление малкият процент на гражданите, които се информират за дейността на полицията директно от нея 8,5% или от лични контакти с полицаи. Очевидно в по-голямата си част информационният поток между гражданите и полицията е опосреден.

Таблица 8: Източници на информация за дейността на полицията

Източник на информация	Процент ⁹
Вестници, радио и телевизия	60,8
Наблюдения на поведението на полицаи	42,5
Информация от близки и познати	37,5
Лични контакти с полицаи	23,6
Съобщавана от полицията информация	8,5

Интересно е да се отбележи, че има статистически значима зависимост между източника, от който гражданите черпят информация за полицията и доверието към полицията. Тези, които съобщават, че черпят информация директно от полицията показват и най-висока степен на доверие – 50,6% доверие срещу 17,2% недоверие. В

Таблица 9 са посочени процентите на доверие/недоверие според различните групи източници на информация. Прави впечатление, че ползването на системна информация, било от полицията или полицаи или от средства за масово осведомяване е свързано със значително по-висок процент на доверие в полицията респективно по-нисък процент на недоверие.

Таблица 9: Доверие според източниците на информация

Източник на информация	Доверие	Недоверие
Вестници, радио и телевизия	43	26,5
Наблюдения на поведението на полицаи	38,4	32,7
Информация от близки и познати	37,3	33,2
Лични контакти с полицаи	49,4	28,4
Съобщавана от полицията информация	50,6	17,2

На въпроса "Каква информация бихте желали да получавате за полицията от медиите?" най-голям процент граждани заявяват, че биха желали да получават информация за борбата с корупцията сред полицейските служители – 44%. Като следващи по значимост теми се очертават резултатите от цялостната дейност на полицията (43,1%), действията по разкриване на конкретни престъпления (42,1%) и т.н.

⁹ Възможни са повече от един отговори

Таблица 10: Каква информация за полицията бихте желали да получавате от медиите?

Търсена информация	Процент ¹⁰
Цялостна дейност на полицията	43,3
Правата и задълженията на полицейските служители	23,5
Действия по разкриване на конкретни престъпления	42,1
Резултати от провеждани полицейски операции	24,7
Борба с корупцията сред полицейските служители	44,2
Работа на отличили се полицейски служители	5,8
Сътрудничеството между граждани и полиция	18,6
Начини за самозащита на гражданите	22,3
Права и задължения на гражданите при контакти с полицията	26,7
Други	0,4

¹⁰ Възможни са повече от един отговори